

Bài 1 trang 109 SBT Sử 10

Hãy khoanh tròn chữ cái trước ý trả lời đúng

1. Trong các thế kỉ XVI - XVIII, tôn giáo nào mới được truyền bá vào Việt Nam?

- A. Nho giáo. C. Phật giáo
- B. Đạo giáo. D. Thiên Chúa giáo.

Trả lời: D

2. Trong các thế kỉ XVI - XVIII, nhà nước phong kiến Việt Nam đã tiến hành khôi phục Phật giáo và Đạo giáo bằng cách

- A. xây dựng thêm nhiều chùa quán.
- B. các ngôi chùa lớn được quan tâm xây dựng, sửa sang.
- D. nhân dân, quan chức đóng góp xây dựng, sửa sang chùa.
- D. tất cả các ý trên đều đúng.

Trả lời: D

3. Đạo Thiên Chúa được truyền bá vào nước ta thông qua

- A. thương nhân phương Tây.
- B. giáo sĩ phương Tây.
- C. thương nhân Trung Quốc.
- D. giáo sĩ Nhật Bản.

Trả lời: B

4. Lúc đầu, chữ Quốc ngữ ra đời do nhu cầu

- A. truyền đạo.
- B. viết văn tự.

- C. sáng tác văn học.
- D. tất cả các ý trên đều đúng.

Trả lời: A

5. Nội dung giáo dục ở nước ta trong các thế kỉ XVI - XVIII chủ yếu là

- A. các môn khoa học tự nhiên.
- B. kinh, sử.
- C. giáo lí Nho giáo.
- D. giáo lí Phật giáo

Trả lời: B

6. Chữ Nôm được đưa vào nội dung thi cử từ

- A. triều Mạc.
- B. triều Lê - Trịnh.
- C. triều Nguyễn.
- D. triều Tây Sơn.

Trả lời: D

7. Tình hình văn học nước ta thế kỉ XVI - XVIII là

- A. văn học chữ Hán vẫn giữ vị trí quan trọng.
- B. bên cạnh dòng văn học cung đình, đã xuất hiện thêm dòng văn học dân gian.
- C. nội dung văn học thời kì này tập trung ca ngợi chế độ phong kiến.
- D. trào lưu văn học dân gian phát triển khá rầm rộ, với nhiều thể loại phong phú.

Trả lời: D

8. Ý nào sau đây không phản ánh đúng tình hình phát triển của khoa học - kĩ thuật nước ta thời kì này?

- A. Bên cạnh những bộ sử của Nhà nước, xuất hiện nhiều bộ sử của tư nhân.
- B. Xuất hiện nhiều công trình về địa lí, quân sự, y dược, nông học, văn hoá,...
- C. Khoa học tự nhiên, kĩ thuật được quan tâm đầu tư phát triển
- D. Một số thành tựu kĩ thuật phương Tây du nhập vào nước ta.

Trả lời: C

Bài 2 trang 110 SBT Sử 10

Hãy điền chữ Đ vào ô trước ý đúng hoặc chữ S vào ô trước ý sai.

- Trong các thế kỉ XVI - XVIII, Nho giáo từng bước suy thoái, tôn ti trật tự phong kiến không còn được tôn trọng như trước.
- Từ thế kỉ XV, đạo Thiên Chúa đã được nhiều giáo sĩ phương Tây theo các thuyền buôn nước ngoài truyền bá vào Việt Nam.
- Chữ Quốc ngữ theo mẫu tự Latinh được sáng tạo và sử dụng ở nước ta từ thế kỉ XVII
- Khi mới được hình thành, chữ Quốc ngữ chỉ được dùng trong phạm vi hoạt động truyền giáo.
- Dưới thời vua Quang Trung, nội dung thi cử chủ yếu là các môn khoa học tự nhiên
- Văn học thế kỉ XVI - XVIII phản ánh tâm tư nguyện vọng của nhân dân muốn thoát khỏi lễ giáo của chế độ phong kiến.
- Chùa Thiên Mụ (Thừa Thiên - Huế), Tượng Phật Bà Quan Âm nghìn mắt nghìn tay ở chùa Bút Tháp (Bắc Ninh) được xây dựng từ các thế kỉ XVI - XVIII.

Trả lời:

- Đ. Trong các thế kỉ XVI - XVIII, Nho giáo từng bước suy thoái, tôn ti trật tự phong kiến không còn được tôn trọng như trước.
- S. Từ thế kỉ XV, đạo Thiên Chúa đã được nhiều giáo sĩ phương Tây theo các thuyền buôn nước ngoài truyền bá vào Việt Nam.

Đ. Chữ Quốc ngữ theo mẫu tự Latinh được sáng tạo và sử dụng ở nước ta từ thế kỉ XVII

Đ. Khi mới được hình thành, chữ Quốc ngữ chỉ được dùng trong phạm vi hoạt động truyền giáo.

S. Dưới thời vua Quang Trung, nội dung thi cử chủ yếu là các môn khoa học tự nhiên.

Đ. Văn học thế kỉ XVI - XVIII phản ánh tâm tư nguyện vọng của nhân dân muốn thoát khỏi lễ giáo của chế độ phong kiến.

Đ. Chùa Thiên Mụ (Thừa Thiên - Huế), Tượng Phật Bà Quan Âm nghìn mắt nghìn tay ở chùa Bút Tháp (Bắc Ninh) được xây dựng từ các thế kỉ XVI - XVIII.

Bài 3 trang 111 SBT Sử 10

Điền nội dung lịch sử thích hợp vào chỗ trống (...) trong các câu sau

1. Từ thế kỉ XVI đến thế kỉ XVIII, với việc tiếp nhận ảnh hưởng của các..... người dân Việt Nam đã tạo nên một.....trên cơ sở hoà nhập với nền văn hoá cổ truyền.

2. Sau khi lên ngôi, vua Quang Trung lo chấn chỉnh lại.....Cho dịch các sách kinh từ chữ Hán ra..... để học sinh học, đưa.....vào nội dung thi cử.

3. Trong các thế kỉ XVI - XVII, trong lúc văn học chính thống có phần thì trong nhân dân một trào lưu văn học dân gian khá.....rầm rộ.

Trả lời:

1. Từ thế kỉ XVI đến thế kỉ XVIII, với việc tiếp nhận ảnh hưởng của các...(nền văn hóa khác)...người dân Việt Nam đã tạo nên một...(nền văn hóa mới)...trên cơ sở hoà nhập với nền văn hoá cổ truyền.

2. Sau khi lên ngôi, vua Quang Trung lo chấn chỉnh lại...(giáo dục)...Cho dịch các sách kinh từ chữ Hán ra...(chữ Nôm)... để học sinh học, đưa...(văn thơ chữ Nôm)...vào nội dung thi cử.

3. Trong các thế kỉ XVI - XVII, trong lúc văn học chính thống có phần ...(mất dần vị thế)...thì trong nhân dân một trào lưu văn học dân gian khá...(phát triển)...rầm rộ.

Bài 4 trang 111 SBT Sử 10

Hoàn thành bảng hệ thống kiến thức về các thành tựu khoa học ở nước ta trong các thế kỉ XVI - XVIII. Nêu nhận xét.

Lĩnh vực	Thành tựu tiêu biểu
Văn học	
Sử học	
Địa lí	
Kiến trúc, điêu khắc	
Quân sự	
Y học	

- Nhận xét:

Trả lời:

Lĩnh vực	Thành tựu tiêu biểu
Văn học	<ul style="list-style-type: none">- Văn học chữ Nôm phát triển mạnh những nhà thơ nổi tiếng như: Nguyễn Bỉnh Khiêm, Đào Duy Từ, Phùng Khắc Khoan.....- Bên cạnh dòng văn học chính thống, dòng văn học trong nhân dân nở rộ với các thể loại phong phú: ca dao, tục ngữ, lục bát, truyện cười, truyện dân gian... mang đậm tính dân tộc và dân gian.- Thể hiện tinh thần dân tộc của nguyên nhân Việt. Người Việt đã cải biến chữ Hán thành chữ Nôm để viết văn, làm thơ...
Sử học	Ô châu cận lục, Đại Việt thông sử, Phủ biên tạp lục, Đại Việt sử ký tiền biên, Thiên Nam ngữ lục.
Địa lí	Thiên nam tứ chi lộ đồ thư.
Kiến trúc, điêu khắc	Các vị La Hán chùa Tây Phương, chùa Thiên Mụ, tượng Quan âm nghìn mắt nghìn tay
Quân sự	Khổ trường khu cơ của Đào Duy Từ.
Y học	Hải Thượng Lãn Ông Lê Hữu Trác

- Nhận xét:

- Văn học phản ánh thực tế Nho giáo ngày càng mất uy tín đồng thời chứng tỏ cuộc sống tinh thần của nhân dân được đề cao góp phần làm cho văn học thêm phong phú, đa dạng
- Về khoa học: đã xuất hiện một loạt các nhà khoa học, tuy nhiên khoa học tự nhiên không phát triển.
- Về kĩ thuật: đã tiếp cận với một số thành tựu kĩ thuật hiện đại của phương Tây nhưng không được tiếp nhận và phát triển. Do hạn chế của chính quyền thống trị và sự hạn chế của trình độ nhân dân đương thời.

Bài 5 trang 112 SBT Sử 10

Trình bày những nét đẹp trong tín ngưỡng dân gian ở Việt Nam ở các thế kỉ XVI-XVIII.

Trả lời:

Tiếp nhận ảnh hưởng của các tư tưởng và tôn giáo, người dân Việt Nam đã tạo nên một nếp sống văn hoá riêng trên cơ sở hoà nhập với nền văn hoá cổ truyền thể hiện trong quan hệ gia đình, người già người trẻ, phân biệt phải trái, đúng sai, chân thực, khoan dung trong cuộc sống.

Các tín ngưỡng truyền thống tốt đẹp được phát huy là: thờ cúng tổ tiên; thờ những người có công với làng, với nước, đặc biệt là những vị anh hùng.

Bài 6 trang 112 SBT Sử 10

Trình bày những nét chính về giáo dục của nước ta trong các thế kỉ XVI-XVIII.

Trả lời:

Trong tình hình chính trị không ổn định, giáo dục Nho học vẫn tiếp tục phát triển.

- Giáo dục ở Đàng Ngoài vẫn như cũ nhưng sa sút dần về số lượng.
- Đàng Trong: 1646 chúa Nguyễn tổ chức khoa thi đầu tiên.
- Thời Quang Trung: đưa chữ Nôm thành chữ viết chính thống.

Nhận xét:

- Giáo dục tiếp tục phát triển nhưng chất lượng giảm sút.
- Nội dung giáo dục vẫn là Nho học, SGK vẫn là Tứ Thư, Ngũ Kinh. Các nội dung khoa học không được chú ý, vì vậy giáo dục không góp phần tích cực để phát triển nền kinh tế thậm chí còn kiềm hãm sự phát triển kinh tế.

Bài 7 trang 112 SBT Sử 10

Nền văn học Việt Nam trong các thế kỉ XVI - XVIII có những đặc điểm nổi bật nào?

Trả lời:

- Nho giáo suy thoái. Văn học chữ Hán giảm sút so với giai đoạn trước.
- Văn học chữ Nôm phát triển mạnh những nhà thơ nổi tiếng như: Nguyễn Bỉnh Khiêm, Đào Duy Từ, Phùng Khắc Khoan.....
- Bên cạnh dòng văn học chính thống, dòng văn học trong nhân dân nở rộ với các thể loại phong phú: ca dao, tục ngữ, lục bát, truyện cười, truyện dân gian... mang đậm tính dân tộc và dân gian.
- Thể hiện tinh thần dân tộc của nguyên nhân Việt. Người Việt đã cải biến chữ Hán thành chữ Nôm để viết văn, làm thơ...
- Điểm mới trong văn học thế kỷ XVI - XVIII:
 - Văn học dân gian rất phát triển trong khi văn học chữ Hán suy giảm.
 - Phản ánh thực tế Nho giáo ngày càng mất uy tín đồng thời chứng tỏ cuộc sống tinh thần của nhân dân được đề cao góp phần làm cho văn học thêm phong phú, đa dạng
 - Thế kỷ XVIII chữ Quốc ngữ xuất hiện nhưng chưa phổ biến.